

1. Публікації

1. Виборче законодавство: українська практика, міжнародний досвід та шляхи реформування / За заг. ред. Радченка Є.В. – К.: Факт, 2003. – 258 с.
2. Зарубежное избирательное право / Под ред. В.В.Маклакова. – М.: Издательство НОРМА, 2003. – 288 с.
3. Європейська Конвенція з прав людини. Свобода вираження поглядів: Довідник з українського та європейського інформаційного законодавства / Укл. В.Ф.Іванов, Ю.Є.Зайцев. – Київ: Центр вільної преси, 2002. – 518 с.
4. Мицкевич Э., Файерстоун Ч. Телевидение и выборы. – <http://www2.internews.ru/books/tvelections/index.html>
5. Місцеві вибори в Україні: проблеми правового регулювання / За ред. Ковриженка Д.С. – К.: ФАДА, ЛТД, 2006. – 136 с.
6. Парламентські вибори в Європейському Союзі / Ковриженко Д.С., Котляр Д.М., Євгеньєва А.М., Асланян Г.П., Замніус В.М. – К.: Міленіум, 2002. – 116 с.
7. Правовое регулирование рекламы в средствах массовой информации / Автор-составитель Т.М.Смыслова; Под ред. А.К.Симонова. – М.: Галерея, 2004. – 88 с.
8. Atlas des minorites en Europe: de l'Atlantique a l'Oural, diversite culturelle / Dirige par Yves Plassaraud pour le Groupement pour les droits des minorites. – Paris: Editions Autrement, 2005. – 79 p.
9. Electoral systems and voting procedures at local level / Report by Steering Committee on Local and Regional Democracy. – Series "Local and regional authorities in Europe". – № 68. – 57 p.
10. Electoral Law and National Minorities. – Strasbourg: Venice Commission Report, 25 January 2000. – [http://www.venice.coe.int/docs/2000/CDL-INF\(2000\)004-e.asp](http://www.venice.coe.int/docs/2000/CDL-INF(2000)004-e.asp)
11. Guidance for acting returning officers in England and Wales 2001. – <http://www.dca.gov.uk/elections/ge2001/pdf/aroguide.pdf>
12. Hannan E. Audit of institutional structures and electoral systems at local level in six EU members states. – 11 p.
13. Lazarova-Trajkovska M. European Commission for Democracy through Law Report on Electoral Rules and Affirmative Action for National Minorities' Participation in Decision-making Process in European Countries / Adopted by the Council for Democratic Elections at its 12th meeting (Venice, 10 March 2005) and the Venice Commission at its 62nd Plenary Session (Venice, 11-12 March 2005). – [http://www.venice.coe.int/docs/2005/CDL-AD\(2005\)009-e.asp](http://www.venice.coe.int/docs/2005/CDL-AD(2005)009-e.asp)
14. Lijphart A. Electoral Systems and Party Systems: A Study of Twenty-Seven Democracies, 1945-1990. – Oxford University Press, 1994. – 228 p.
15. Media and Elections: Case Studies / Edited by Christophoros Christophorou. – Dusseldorf-Paris: The European Institute for the Media. – 308 p.

16. Minority Protection and the Enlarged European Union: The Way Forward / Edited by Gabriel N. Toggenburg. – Budapest: Open Society Institute, 2004. – 182 p.
17. Nemes J., Bercik P., Kuklis P. Local Government in Slovakia / Decentralization: Experiments and Reforms: Chapter 7. – Budapest: Open Society Institute, 2000. – p. 301 – 340.
18. Norris P. Choosing Electoral Systems: Proportional, Majoritarian and Mixed Systems // *International Political Science Review*. – 1997. – Vol. 18 (3). p. 297 – 312.
19. OSCE/ODIHR Final Report on the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland general election on 5 May 2005. – http://www.osce.org/documents/odihr/2005/08/15921_en.pdf
20. OSCE/ODIHR Needs assessment report on the 2 March 2003 parliamentary elections in Estonia. – http://www.osce.org/documents/odihr/2003/02/1425_en.pdf
21. OSCE/ODIHR Assessment report on the parliamentary elections in Spain, 14 March 2004. – http://www.osce.org/documents/odihr/2004/04/2777_en.pdf
22. OSCE/ODIHR Needs Assessment Mission report ahead of parliamentary elections in Italy 2006. – http://www.osce.org/documents/odihr/2006/01/18265_en.pdf
23. OSCE/ODIHR Final report on the parliamentary elections in Latvia, 5 October 2002. – http://www.osce.org/documents/odihr/2002/11/1441_en.pdf
24. OSCE/ODIHR Election assessment report on the presidential election in Slovakia on 3 April 2004. – http://www.osce.org/documents/odihr/2004/06/3084_en.pdf
25. OSCE/ODIHR Final report on the parliamentary elections in Slovakia, 20-21 September 2002. – http://www.osce.org/documents/odihr/2002/11/1456_en.pdf
26. OSCE/ODIHR Final report on the parliamentary elections in Hungary, 7 April 2002. – http://www.osce.org/documents/odihr/2002/06/1430_en.pdf
27. Report of the OSCE/ODIHR assessment of the presidential election in France, 21 April and 5 May 2002. – http://www.osce.org/documents/odihr/2002/06/1428_en.pdf
28. OSCE/ODIHR Final report on the parliamentary elections in the Czech Republic, 14-15 June 2002. – http://www.osce.org/documents/odihr/2002/07/1421_en.pdf
29. Research Note on Local Electoral Reform RN 00/82, 3 October 2000. www.scottish.parliament.uk/business/research/pdf_res_notes/rn00-82.pdf.
30. Sandberg S. Local government in Finland. Abo: Institute for Comparative Nordic Politics and Administration, 2004. – 31 p.
31. Williams R. European Democracies. – London: Electoral Reform Society, 2004. – 52 p.

2. Законодавство країн членів ЄС

Австрія

1. Constitution of Austria. – www.oefre.unibe.ch/law/icl/au00000_.html
2. Bundesgesetz uber die Wahl des Nationalrates (Nationalrats-Wahlordnung 1992 – NRWO). – <http://www.bmi.gv.at/downloadarea/kunsttexte/Nationalrats-Wahlordnung1992.doc>

Бельгія

1. Constitution of Belgium. – www.fed-parl.be/constitution_uk.html
2. Le Code electoral (coordination officieuse jusqu'au 07.03.2003). – <http://www.verkiezingen.fgov.be/Nouveau/NouveauFr/Docunfr/lois/Code%20electorale%20-%20Algemeen%20kieswetboek.pdf>

Великобританія

1. Political Parties, Elections and Referendums Act 2000. – <http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2000/20000041.htm>
2. Representation of the People Act 2000. – <http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2000/20000002.htm>
3. European Parliamentary Elections Act 1999. – <http://www.opsi.gov.uk/acts/acts1999/19990001.htm>
4. European Parliament (Representation) Act 2003. – <http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2003/20030007.htm>
5. Regional Assemblies (Preparations) Act 2003. – <http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2003/20030010.htm>
6. European Parliamentary and Local Elections (Pilots) Act 2004. – <http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2004/20040002.htm>

Данія

1. Folketing (Parliamentary) Election Act № 271 of May 13th 1987. – <http://www.folketinget.dk/BAGGRUND/00000048/00232623.htm#E32E5>

Естонія

1. Riigikogu Election Act of 12 June 2002. – <http://www.legaltext.ee/text/en/X60044K2.htm>
2. Local Government Council Election Act of 27 March 2002. – <http://www.legaltext.ee/text/en/X60031K1.htm>

Ірландія

1. Electoral Act 1963. – <http://www.irishstatutebook.ie>
2. Local Government Act, 1995. – <http://www.irishstatutebook.ie/ZZA37Y2001.html>
3. Presidential Elections Act 1993. – <http://www.irishstatutebook.ie>
4. Local Elections Act, 1965. – <http://www.irishstatutebook.ie>
5. Local Elections (Disclosure of Donations and Expenditure) Act 1999. – <http://www.irishstatutebook.ie>
6. European Parliament Elections Act, 1993. – <http://www.irishstatutebook.ie>

Іспанія

1. Ley Orgánica 5/1985, de 19 de Junio del Régimen Electoral General. – <http://www.congreso.es/juntapub/ley585.htm>

Італія

1. Testo Unico delle Leggi Elettorali D.P.R. 30 marzo 1957, № 361 e successive modifiche. – <http://www.riforme.net/leggi/testo-unico-leggi-elettorali.htm>
2. Testo Unico delle leggi per la composizione e la elezione degli organi delle amministrazioni comunali (updated February 2002). – <http://www.legislation-line.org/legislation.php?tid=57&lid=1399>

Кіпр

1. Constitution of Cyprus. – www.kypros.org/Constitution/English/

Латвія

1. Law on the Central Election Commission of 20 January 1994. – http://web.cvk.lv/pub/?doc_id=28292
2. Law on City, District, County and Pagasts Election Commissions and Polling Station Commissions of 19 May 1995. – http://web.cvk.lv/pub/?doc_id=28208
3. The Saeima Election Law of 6 June 1995. – http://web.cvk.lv/pub/?doc_id=28219
4. The Election Law On City and Town Councils, District Councils and Pagasts Councils of 25 January 1994. – http://web.cvk.lv/pub/?doc_id=29073

Литва

1. Law on Central Electoral Committee of 20 June 2002. – http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=211311
2. Law amending the Law on Elections to the Seimas of 9 July 1992. – <http://www3.lrs.lt/cgi-bin/getfmt?C1=e&C2=241204>
3. Law on Presidential Elections of 22 December 1992. – <http://www3.lrs.lt/cgi-bin/getfmt?C1=e&C2=232111>
4. Law on Elections to Municipal Councils of 7 July 1994. – <http://www3.lrs.lt/cgi-bin/getfmt?C1=e&C2=189258>

Люксембург

1. Loi électorale du 31 juillet 1921. – <http://venice.coe.int/vota/en/view.asp?doc=91&lng=fr&fmt=html&typ=0&cod=%20%20%20%20%20%20%20>

Мальта

1. General Elections Act of 27 September 1991. – http://docs.justice.gov.mt/lom/legislation/english/leg/vol_9/chapt354.pdf
2. Local Councils Act of 23 July, 1993. – http://docs.justice.gov.mt/lom/legislation/english/leg/vol_10/chapt363.pdf

Нідерланди

1. Elections Act of 28 September 1989. – <http://www.kiesraad.nl/contents/pages/3426/kieswet.pdf>

Німеччина

1. Federal Electoral Law as amended in the promulgations dated 23 July 1993. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=1818>
2. The Law on Political Parties dated 24 July 1967, amended version of 31 January 1994 (Federal Law Gazette I, Page 149), further amended by the Law of 17 February 1999 (Federal Law Gazette I, Page 146). – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=1820>

Польща

1. Ustawa z 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. – http://www.pkw.gov.pl/index.jsp?place=Menu2&news_cat_id=11&layout=1
2. Ustawa z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskie (tekst jednolity Dz. U. z 2000 Nr 47, poz. 544). – <http://www.pkw.gov.pl/katalog/artukul/17941.html>
3. Ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 95, poz. 602) - tekst ujednoczony przez Krajowe Biuro Wyborcze. – <http://www.pkw.gov.pl/katalog/artukul/17982.html>
4. Ustawa z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. Nr 113, poz. 984) - tekst ujednoczony przez Krajowe Biuro Wyborcze. – <http://www.pkw.gov.pl/katalog/artukul/17984.html>

Португалія

1. Law № 71/78 on National Electoral Commission. – http://www.cne.pt/uk/_x.cfm?sec=01020000
2. Parliament Electoral Law № 14/79 of 16 May, 1979. – <http://www.ipu.org/parline-e/reports/2257.htm>

Словаччина

1. Act No. 80/1990 of the Slovak National Council on elections to the Slovak National Council. – <http://venice.coe.int/vota/en/view.asp?doc=65&lng=en&fmt=html&typ=0&cod=%20%20%20%20%20%20%20>
2. Law on Procedure of the Election of the President of the Slovak Republic, on Plebiscite and Removal of the President and on Supplementation of several other Laws. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=302>
3. Act on Elections to the Bodies of Self-government Regions and on Amendment to the Code of Civil Procedure of 4 July 2001. – <http://venice.coe.int/vota/en/view.asp?doc=63&lng=en&fmt=html&typ=0&cod=%20%20%20%20%20%20%20>
4. Act on Local Elections of 28 August 1990. – <http://venice.coe.int/vota/en/view.asp?doc=64&lng=en&fmt=html&typ=0&cod=%20%20%20%20%20%20%20>

Словенія

1. National Assembly Elections Act of 12 September 1992. – <http://venice.coe.int/vota/en/view.asp?doc=105&lng=en&fmt=html&typ=0&cod=%20%20%20%20%20%20%20%20%20>
2. Zakon o lokalnih volitvah 29 maja 2002. – http://www2.gov.si/zak/zak_vel.nsf/zakposop/1993-01-2630?OpenDocument
3. Zakon o lokalni samoupravi 30 septembra 1998. – <http://www.mld.lids.si/staticpages/index.php?page=200405252213596>
4. Law on Self-governing Ethnic Communities of 5 October 1994. – http://www.minelres.lv/NationalLegislation/Slovenia/Slovenia_EthnicCommunity_English.htm

Угорщина

1. Act No. XXXIV of 1989 on the Election of Members of Parliament. – http://www.valasztas.hu/en/02/1989_34tv.html
2. Act C. of the Year 1997 on the Electoral Procedure. – <http://www2.essex.ac.uk/elect/database/legislation/hu97procedures.pdf>
3. Act LXIV of the year 1990 on the Election of Local Municipal Government Representatives and Mayors. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=1668>
4. Act LXXVII of 1993 on the Rights of National and Ethnic Minorities. – http://www.minelres.lv/NationalLegislation/Hungary/Hungary_Minorities_English.htm

Фінляндія

1. Election Act № 714/1998. – <http://venice.coe.int/vota/en/view.asp?doc=45&lng=en&fmt=html&typ=0&cod=%20%20%20%20%20%20%20%20%20>
2. The Finnish Local Government Act of March 17, 1995. – http://www.kunnat.net/k_peruslistasivu.asp?path=1;161;279;280;60393

Франція

1. Code electoral. – <http://venice.coe.int/vota/en/view.asp?doc=116&lng=fr&fmt=html&typ=0&cod=%20%20%20%20%20%20%20%20%20>
2. Loi № 62-1292 du 6 novembre 1962 relative à l'élection du Président de la République au suffrage universel. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=2044>
3. Loi № 2003-697 du 30 juillet 2003 portant réforme de l'élection des sénateurs. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=2118>
4. Loi № 2003-327 du 11 avril 2003 relative à l'élection des conseillers régionaux et des représentants au Parlement européen ainsi qu'à l'aide publique aux partis politiques. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=2114>
5. Loi № 2000-493 du 6 juin 2000 tendant à favoriser l'égal accès des femmes et des hommes aux mandats électoraux et fonctions électives. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=2090>
6. Loi № 88-227 du 11 mars 1988 relative à la transparence financière de la vie politique. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=2033>

7. Loi № 90-55 du 15 janvier 1990 relative à la limitation des dépenses électorales et à la clarification du financement des activités politiques. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=2040>

Чехія

1. Zákon ze dne 27 zari 1995 o volbach do Parlamentu Ceske republiky a o zmene a doplneni nekterych dalsich zakonu
2. Act of 12th April on Municipalities (Establishment of Municipalities).
3. Zákon č . 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění zakona č. 273/2001 Sb.; zakona č. 37/2002 Sb.; ve znění zakona č. 230/2002 Sb
4. Zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. – http://www.nssoud.cz/zakony/491_2001.pdf

Швеція

1. The Elections Act (1997:157). – <http://www.sweden.gov.se/content/1/c6/01/94/00/a374a0ac.pdf>
2. Mail Voting in Certain Cases Act. – <http://www.legislationline.org/legislation.php?tid=57&lid=64>

3. Результати парламентських виборів в країнах-членах ЄС

Австрія. – http://www.stat.at/jahrbuch_2006/pdf/e/K36.pdf

Бельгія. – <http://verkiezingen2003.belgium.be/>; <http://www.parties-and-elections.de/belgium.html>

Великобританія. – <http://www.electoralcommission.org.uk/election-data/index.cfm?epage=s>; <http://www.parties-and-elections.de/unitedkingdom.html>

Греція. – http://www.ypes.gr/ekloges/content/gr/ethnik_fr.htm; <http://www.parties-and-elections.de/greece.html>

Данія. – http://en.wikipedia.org/wiki/Danish_parliamentary_election%2C_2005; <http://www.parties-and-elections.de/denmark.html>

Естонія. – http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Estonia; <http://www.parties-and-elections.de/estonia.html>

Ірландія. – http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Ireland#Political_parties_and_elections; http://www.idea.int/vt/country_view.cfm?CountryCode=IE; <http://www.parties-and-elections.de/ireland.html>

Іспанія. – http://en.wikipedia.org/wiki/Spanish_legislative_election,_2004; <http://www.parties-and-elections.de/spain.html>

Італія. – http://en.wikipedia.org/wiki/Italian_general_election%2C_2006; <http://www.parties-and-elections.de/italy.html>

Кіпр. – http://en.wikipedia.org/wiki/Elections_in_Cyprus; <http://www.parties-and-elections.de/cyprus.html>

and-elections.de/cyprus.html

Латвія. – http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Latvia; <http://www.parties-and-elections.de/latvia.html>

Литва. – <http://rez.vrk.lt/rinkimai/2004/seimas/>

Люксембург. – http://en.wikipedia.org/wiki/Luxembourg_legislative_election,_2004

Мальта. – http://en.wikipedia.org/wiki/Elections_in_Malta

Нідерланди. – http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_the_Netherlands; <http://www.parties-and-elections.de/netherlands.html>

Німеччина – http://en.wikipedia.org/wiki/Elections_in_Germany; <http://www.parties-and-elections.de/germany.html>

Польща. – http://www.wybory2005.pkw.gov.pl/index_EN.html; <http://www.parties-and-elections.de/poland.html>

Португалія. –

http://eleicoes.cne.pt/cne2005/sel_eleicoes.cfm?m=raster#assemb

Словацьчина. – <http://www.parties-and-elections.de/slovakia.html>

Словенія. – http://en.wikipedia.org/wiki/Slovenia_parliamentary_elections,_2004; <http://www.parties-and-elections.de/slovenia.html>

Угорщина. – http://www.valasztas.hu/en/08/8_0.html; <http://www.parties-and-elections.de/hungary.html>

Фінляндія. – http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Finland; <http://www.parties-and-elections.de/finland.html>

Франція. – http://www.idea.int/vt/country_view.cfm?CountryCode=FR; <http://www.parties-and-elections.de/france.html>

Чехія. – <http://www.volby.cz/pls/senat/se?xjazyk=EN>; <http://www.parties-and-elections.de/czechia.html>

Швеція. – http://en.wikipedia.org/wiki/Elections_in_Sweden

4. Веб-сторінки вищих органів управління виборчим процесом в країнах-членах ЄС

Великобританія. Офіційна веб-сторінка Виборчої комісії Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії. – <http://www.electoral-commission.org.uk>

Греція. Офіційна веб-сторінка Міністерства внутрішніх справ, публічної адміністрації та децентралізації. – <http://www.ypes.gr/ekloges/content/en/default.htm>

Данія. Міністерство внутрішніх справ та з питань охорони здоров'я. – http://denmark.dk/portal/page?_pageid=374,520776&_dad=portal&_schema=PORTAL

Естонія. Офіційна веб-сторінка Республіканської виборчої комісії. – <http://www.vvk.ee/english/overview.html>

Ірландія. Офіційна веб-сторінка Міністерства з питань охорони

навколишнього природного середовища, спадщини та місцевого самоврядування. –

<http://www.environ.ie/DOEI/DOEIPol.nsf/wvNavView/wwwElections?OpenDocument&Lang=en>

Іспанія. Офіційна веб-сторінка Центральної виборчої комісії Іспанії. – http://www.congreso.es/juntapub/frames_junta.htm

Італія. Офіційна веб-сторінка Міністерства внутрішніх справ Республіки Італія. – <http://elezioni.interno.it/>

Люксембург. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ Великого Герцогства Люксембурзького. – <http://www.mi.etat.lu/Bibliotheque/MW1/loielectorale.htm>

Мальта. Офіційна веб-сторінка Виборчої комісії Мальти. – <http://www.electoral.gov.mt/pageview.aspx?pid=27&pm=2&sm=8>

Нідерланди. Офіційний сайт Виборчої Ради Нідерландів. – <http://www.kiesraad.nl/uk>

Польща. Офіційна веб-сторінка Державної виборчої комісії Республіки Польща. – <http://www.pkw.gov.pl>

Португалія. Офіційна веб-сторінка Національної виборчої комісії Португалії. – http://www.cne.pt/uk/_x.cfm?sec=01010000

Угорщина. Офіційна веб-сторінка Центральної служби з питань обробки даних, реєстрації та виборів. – http://www.nyilvantarto.hu/new/kozoz/index.php?k=nyitolap_en

Франція. Офіційна веб-сторінка Міністерства внутрішніх справ. – http://www.interieur.gouv.fr/rubriques/b/b6_aide_aux_chercheurs/archives_nationales/archives-guide_elections

Швеція. Офіційна веб-сторінка Шведського виборчого бюро. – http://www.val.se/allmant/elections_in_sweden.html; Government agencies in Sweden. – http://en.wikipedia.org/wiki/Government_agencies_in_Sweden

ВИБОРИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

За редакцією Ковриженка Д. С.

Літературний редактор О. Малаш
Дизайн та верстка К. Чепурна

Формат 60x84/16. Папір офс. Друк офс.
Ум. друк. арк.9,07 Наклад 2000 прим. Зам. 419.

ТОВ «ФАДА, ЛТД».
01010, Київ, а/с 74.

ДП «Друкарня ДУС».
01008, Київ, вул. Шовковична, 4-а.